

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „A Tiszta levegőt Európának” program

(COM(2013) 918 final)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre egyes légköri szennyezőanyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről és a 2003/35/EK irányelv módosításáról

(COM(2013) 920 final – 2013/0443 (COD))

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a közepes tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról

(COM(2013) 919 final – 2013/0442 (COD))

Javaslat tanácsi határozatra a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezményhez csatolt, a savasodás, az eutrofizáció és a talajközeli ózon csökkentéséről szóló 1999. évi jegyzőkönyv módosításának elfogadásáról

(COM(2013) 917 final)

(2014/C 451/22)

Előadó: **Antonello PEZZINI**

2014. január 13-án az Európai Parlament, január 15-én a Tanács és 2013. december 18-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 192. és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „A Tiszta levegőt Európának” program

COM(2013) 918 final,

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre egyes légköri szennyezőanyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről és a 2003/35/EK irányelv módosításáról

COM(2013) 920 final – 2013/0443 (COD),

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a közepes tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról

COM(2013) 919 final – 2013/0442 (COD),

Javaslat tanácsi határozatra a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezményhez csatolt, a savasodás, az eutrofizáció és a talajközeli ózon csökkentéséről szóló 1999. évi jegyzőkönyv módosításának elfogadásáról

COM(2013) 917 final.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2014. június 19-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2014. július 9–10-én tartott 500. plenáris ülésén (a július 10-i ülésnapon) 82 szavazattal 1 ellenében, 0 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB hangsúlyozza az egészséges környezet és az optimális levegőminőség biztosításának szükségességét, mivel ezek alapvető feltételek minden európai polgár megfelelő élet- és munkakörülményeihez, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ezek az Európa számára alapvető elemek már nem kapnak megfelelő súlyt az európai és nemzeti politikai menetrendek prioritásai között.

1.2 Az EGSZB arra kéri az új Európai Parlamentet, az új Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy az európai intézmények jövőbeni fellépéseiben maximális politikai prioritást biztosítsanak az egészséges és tiszta levegő megőrzésére irányuló intézkedéseknek, a szociális partnerek és a szervezett civil társadalom teljes körű bevonása mellett.

1.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a levegőszennyezés jelenti az egyik legnagyobb veszélyt az emberi egészség és a környezet számára, mivel súlyos következményekkel jár a légzőszervi problémák, a korai halálozás, az eutrofizáció, valamint az ökoszisztémák romlása terén; ezért kedvezően fogadja az Európai Bizottság kezdeményezését, amely egy új „Tiszta levegőt” program létrehozására, valamint arra irányul, hogy az EU-ban a várható élettartamban bekövetkező csökkenés a 2005. évi 8,5 hónapról 2030-ig 4,1 hónapra mérséklődjön. Ezzel 180 millió életévet, a biodiverzitás számára pedig 200 ezer km²-nyi területet lehetne nyerni.

1.3.1 Az EGSZB meggyőződése, hogy a fenntarthatóbb gazdaságra való átállás ösztönzésére Európában ki kell tűzni egy 2030-ra elérendő célt, amelyhez a vállalkozások és a befektetők számára biztosabb közép- és hosszú távú kilátások kapcsolódnak.

1.4 Az EGSZB szerint fel kell gyorsítani az Euro 6-os korlátozások alkalmazását a könnyű dízelmotorok valós vezetési körülmények között mért NO_x-kibocsátásaira, csakúgy mint a kétütemű motorok helyettesítését, mivel kétségesnek tartja, hogy ezen intézkedések bevezetése már 2020-tól képes lenne eredményeket felmutatni.

1.5 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak a „Tiszta levegőt” programban, valamint a 2020–2030-ra szóló éghajlat- és energiapolitikai keretben meghatározott végső célját, amely szerint a kibocsátások határértékét a jelenlegi referenciaérték és a technikailag kivitelezhető maximális csökkentés (MTFR) közötti eltérés 70 %-os csökkentésében (*gap closure*) határoznák meg.

1.6 Az EGSZB úgy véli, hogy ennek az eredménynek az eléréséhez – amelyet az összes okozó félnek alkalmaznia kell és végre kell hajtania – az alábbi intézkedések eltökélt véghezvitelére van szükség:

- a metánkibocsátás csökkentésére vonatkozó kötelezettségek bevezetése 2020-ban, a higanyra vonatkozóké 2020-ban, 2025-ben és 2030-ban,
- szigorúbb kibocsátási határértékek meghatározása a közepes tüzelőberendezések esetében,
- az ipari kibocsátásokról szóló irányelv alóli opcionális derogációk elutasítása, amennyiben azok tényleges egészségi kockázatokat hordoznak,
- külön intézkedések a mezőgazdaságból származó ammónia- és metánkibocsátás mérséklésére,
- szigorúbb fellépés a közlekedésből eredő kibocsátásokkal szemben, ideértve a valós helyzetekben történő mérésre („real-world measurement”) szolgáló rendszereket, valamint ennek megfelelő tesztek elvégzését 2014-ben, az Euro 6 szabvány bevezetésekor,
- a 2008-ban kötött megállapodásnak megfelelően az IMO-szabványok szigorú bevezetése 2016-ig a hajók nitrogén-oxid- és SO₂-kibocsátására az összes európai tengeri övezetben mint kibocsátásellenőrzési területeken,
- szigorú szabványok bevezetése a szálló porral (PM) kapcsolatban az új háztartási gépek esetében,
- környezetbarát gépek és berendezések tervezése,
- a termékek élettartamának teljes kihasználása – (életciklus-elemzés),

- közép- és hosszú távú előrejelezhetőség, az intézkedések közötti átfedések elkerülése,
- a fogyasztók, a munkavállalók és a fiatalok megóvására és az egészséges gyártási, pihenési és lakókörnyezet kialakítására történő nevelésének és képzésének támogatása,
- a kutatások és befektetések előmozdítása az innovatív kereskedelmi alkalmazások (BAT), a fenntartható növekedés, valamint az egészséges és tartós foglalkoztatás érdekében,
- a környezetvédelmi fenntarthatóságra irányuló intézkedések nemzetközi dimenziója,
- az új stratégia és az EU több politikája és célkitűzései közötti koherencia biztosítása.

1.7 Az EGSZB teljes mértékben egyetért azzal, hogy az uniós szabályozásokba be kell építeni a nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről szóló, 1979. egyezmény jegyzőkönyvének módosításait.

1.8 Jóllehet a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló felülvizsgált irányelvjavaslat hosszú távú célkitűzései vitathatatlanok, az EGSZB sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a 2025-re elérendő célok nem kötelező érvényűek, hogy ezzel biztosítsák maradéktalan végrehajtásukat.

1.9 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a regionális politikai intézkedésekbe be kell építeni az egészséges és tiszta levegő megőrzését, mivel úgy véli, hogy – a nagy mennyiségben felhalmozódott szennyeződések, valamint a regionális meteorológiai körülmények miatt – a levegőminőség kezelése csak az uniós kibocsátáscsökkentési politikák támogatásával lehetséges.

1.10 A nemzeti kormányoknak és a helyi önkormányzatoknak, a levegő minőségére vonatkozó pontos tervek – azaz a levegőminőség védelmére vonatkozó regionális intézkedési tervek – kidolgozása révén, folyamatosan törekedniük kell olyan konkrét intézkedésekre, amelyek csökkentik a káros kibocsátásokat, különös figyelemmel a következő ágazatokra: termelés, mezőgazdaság, szolgáltatások, magánszektor, energiatermelés és -ellátás. Az Európai Bizottságnak egyértelmű üzenetet kellene közvetítenie az intézkedések hatékony alkalmazásáról a kötelezettségeket megszegő tagállamok elleni gyors és határozott fellépéssel. Az EGSZB elismeri azonban, hogy már több tagállamban tettek a megfelelő irányba mutató lépéseket.

1.11 A különböző intézkedésekbe be kell vonni a szakmai szervezeteket, a szervezett civil társadalmat, az NGO-kat, a szolgáltatásokat, az összes szintű képzési központot és a kutatóközpontokat egy egyre jobb minőségű levegő célkitűzésének elérése érdekében, amely elengedhetetlen a polgárok és a környezet jóléte szempontjából.

1.12 Az EGSZB ismételten hangsúlyozza, hogy meg van győződve arról, hogy új lendületet kell adni az európai gazdaság fenntartható fejlődésének, amely előtérbe helyezi polgárai életének, munkájának és egészségének minőségét, valamint a környezet védelmét, és szorosan kapcsolódik az Európa 2020 stratégia összes többi politikai prioritásához; teljes mértékben illeszkedik a minőségi gazdasági növekedésen alapuló, a bolygó egyensúlya felé történő átmenet globális stratégiájába, hozzájárul a szegénység és a társadalmi igazságtalanság megszüntetéséhez, ugyanakkor megőrzi az erőforrásokat a következő generációk számára.

2. Bevezetés

2.1 A levegőszennyezés jelentős veszélyt jelent az emberi egészség és a környezet számára: légzőszervi problémák, korai halálozás, eutrofizáció, valamint az ökoszisztémák romlása a nitrogén- és a savas ülepedések miatt, és ez csupán néhány ennek a helyi és egyben határokon átnyúló problémának a következményei közül.

2.2 Az utóbbi évtizedekben az EU és a nemzetközi közösség által elfogadott politikák már érték el sikereket a levegőszennyezéshez köthető bizonyos problémák mérséklése terén, például a savas esők jelenségét okozó kén-dioxid-kibocsátás csökkentése esetében, amelyet több mint 80 %-kal sikerült csökkenteni.

2.3 Ugyanakkor a fenti eredmények ellenére az EU még messze van hosszú távú célja elérésétől, vagyis a levegőminőség oly mértékű javulásától, amellyel meg lehet szüntetni az emberi egészségben és a környezetben okozott jelentős károk kockázatát; a finom részecskék és a troposzférában található ózon továbbra is súlyos problémákat okoznak, amelyek az Európai Bizottság becslései szerint ⁽¹⁾ évente mintegy 406 ezer halálesethez vezetnek.

⁽¹⁾ COM(2013) 918 final.

2.4 A finom részecskék és az ózon továbbra is súlyos egészségi kockázatokat hordoznak: az ezekre az anyagokra vonatkozó határértékeket rendszeresen túllépik.

2.5 Az Európai Bizottság becslései szerint a társadalom levegőszennyezésből adódó egészségügyi kiadásai 330–940 milliárd euróra rúgnak évente; míg a 2030-ig kitűzött célok 44–140 milliárd eurónyi megtakarítást tennének lehetővé.

2.6 Az Európai Bizottság szerint 2010-ben az EU-ban a levegőszennyezés nem csupán több százezer korai halálozásért tehető felelőssé, de a földterületek mintegy kétharmad részét is káros szennyeződéseknek tette ki. És mindezt a kibocsátások okolhatók.

2.7 Ami az európai polgárok egészségét illeti, mintegy 4 milliárd euróra becsülik az egészségügyi kiadásokat és 100 millióra az évente elvesztett munkanapok számát.

2.8 Nemzetközi szinten a tagállamok 2012 decemberében úgy határoztak, hogy felülvizsgálják a levegőminőségre vonatkozó éves normákat, és a szálló por esetében $12 \mu\text{g}/\text{m}_3$ küszöbértéket határoznak meg, amely jóval alatta van a jelenlegi uniós normának ($25 \mu\text{g}/\text{m}_3$); Kínában a kormány úgy határozott, hogy – csak a pekingi agglomerációban – beruház a levegőminőség ellenőrzésébe, és e célra 160 milliárd eurót fog fordítani a következő öt esztendőben. Az EU így lemaradni látszik a nemzetközi intézkedésekhez képest.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB egyetért a levegőminőség jelentős javítására irányuló általános célkitűzéssel, mely az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra történő áttérés révén valósulhatna meg, az egészség és a környezet védelmében, ahogyan azt a levegőszennyezésről szóló átdolgozott 2005. évi stratégia, majd pedig a „Tiszta levegőt Európának” program rögzítette.

3.2 Ezeknek a kibocsátáscsökkentési céloknak a meghatározása az egyes tagállamok számára már az elejétől fogva költséghatékonysági vizsgálatok alapján történik az eltérő környezeti körülmények miatt. Az előírt kibocsátáscsökkentési értékek országonként eltérőek a következő elvnek megfelelően: „azonos mértékű csökkentés helyett differenciált megközelítés”.

3.2.1 Tekintetbe véve a levegőszennyezés okozta károkat az egészségre, az életminőségre és az ökoszisztémákra nézve, az EGSZB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a levegőminőség nem szerepel megfelelő súllyal az európai és a nemzetközi politikai menetrendben, és a fenntarthatóbb gazdaság felé tartó átmenet elősegítése szempontjából fontosnak tartja a vállalkozások és a befektetők számára egy közép- és hosszú távú perspektívával rendelkező, 2030-ra elérendő cél meghatározását.

3.3 A levegőszennyezésről szóló **stratégia felülvizsgálatában** megfogalmazott cél, hogy véget vessenek a létező minőségi normák jelenlegi megsértésének, hogy legkésőbb 2020-tól lehetővé váljon azok teljes körű betartása az Euro 6 szabvány alkalmazása révén a könnyű dízelmotorok „normál vezetése” során mért NO_x -kibocsátásának csökkentésével. Az EGSZB kétségbe vonja, hogy ezek az intézkedések elérhetővé tennék a kívánt hatásokat 2020-ra, mivel a kötelezettség csak 2017-ben lép hatályba, és a jelenlegi gépjárműpark megújulása vélhetőleg nem fejeződik be 2017-re.

3.4 A stratégia továbbá helyi és regionális szinten végrehajtott intézkedéseken alapul, és magában hordozza az ilyen jellegű intézkedések összes természetes korlátait: eddig a regionális szinten hozott intézkedések hatása korlátozott maradt elsősorban a nagy mennyiségben felhalmozódott szennyeződés és a regionális éghajlati viszonyok sajátosságai miatt. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a levegőminőség kezelése ezeken a szinteken csak akkor működhet, ha az EU forrásoknál történő kibocsátáscsökkentésre vonatkozó politikái támogatják.

3.5 Az EGSZB szerint az Európai Bizottságnak számos egyformán lényeges és fontos szempontot kell figyelembe vennie:

- a javasolt intézkedések költséghatékonysági elemzése,
- fenntartható versenyképesség és innováció,
- a környezetvédelmi fenntarthatóságra irányuló intézkedések nemzetközi dimenziója,
- az eljárások adminisztratív enyhítése és könnyítése,

- a különböző érintett uniós politikák koherenciája és összehangolása,
- az oktatás és a képzés uniós és nemzeti támogatása e területen,
- a piacon rendelkezésre álló legjobb technológiák alkalmazására irányuló kutatási és innovációs (K+I) intézkedések alkalmazása az EU és a tagállamok által,
- az új minőségi szabványok szigorú alkalmazása az összes érintett ágazatban.

3.5.1 Az EGSZB úgy véli, hogy uniós és tagállami szinten is fenn kell tartani a kutatás és az innováció, illetve az oktatás és a képzés számára biztosított prioritást, melyeknek a gazdasági növekedés újraindítására és a fenntartható foglalkoztatásra, illetve az európai gazdaság minőségi újraiparosítására kell irányulniuk, elsősorban a kis- és középvállalkozások, valamint az induló vállalkozások számára anélkül, hogy alávetnénk őket a jelenlegi európai költségvetési korlátozásoknak.

3.6 Ezenkívül az EGSZB szerint biztosítani kell **az új, felülvizsgált stratégia és az Unió többi politikája közötti koherenciát**. Így például megjegyzendő, hogy jóllehet a házi tűzifa égetése finom szálló por (PM 2,5) kibocsátásával jár, ösztönzi a foglalkoztatást mint alternatív energiaforrás, ugyanakkor szükség lenne a készülékek kibocsátás szempontjából történő besorolására, valamint gazdaságosságuk értékelésére.

3.7 Az EGSZB mindenesetre úgy véli, hogy az éghajlatról szóló nemzetközi egyezményekben 2015-ig figyelembe kellene venni számos egyformán lényeges és fontos tényezőt.

3.8 Az EGSZB hangsúlyozza a **köz-magán társulások európai szintű ösztönzésének** fontosságát, a **Tiszta égbolt 2014–2020 kezdeményezés** számára indított közös vállalkozás mintájára, a légi közlekedés kibocsátásainak csökkentése érdekében, valamint a 71/2008/EK rendelet és a Horizont 2020 program kutatási tevékenységeihez való hozzájárulás céljából.

4. Részletes megjegyzések (I)

4.1 Az 1979. évi egyezmény a nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről.

4.1.1 A nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezmény (LRTAP-egyezmény), amely az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ-EGB) égisze alatt jött létre, nemzetközi szinten a fő jogi keretét jelenti a levegőszennyezés korlátozására és fokozatos csökkentésére irányuló együttműködés és intézkedések számára, nyolc jegyzőkönyve, köztük az 1999. évi jegyzőkönyv révén.

4.1.2 Az EGSZB egyetért a jegyzőkönyv módosításainak közösségi elfogadásával.

4.2 A nemzeti kibocsátási határértékekről szóló felülvizsgált irányelvjavaslat

4.2.1 Az irányelvjavaslat rögzíti a tagállami kibocsátáscsökkentési kötelezettségeket 2020-ig, 2025-ig és 2030-ig, minden egyes tagállam esetében, a kén-dioxid (SO₂), a nitrogén-oxidok (NO^x), az ammónia (NH₃), a metántól eltérő illékony szerves vegyületek, a finom szálló por (PM 2,5) és a metán (CH₄) éves kibocsátásának százalékában, e szennyezőanyagok 2005-ben a tagállamokban mért összes kibocsátásához viszonyítva.

4.2.2 Az elmúlt 20 évben jelentős előrelépés történt az Unióban az emberi eredetű légköri kibocsátások és a levegőminőség területén az Unió és a tagállamok által a levegőszennyezéssel kapcsolatban elfogadott szakpolitikáknak és stratégiáknak köszönhetően, melyek azt a hosszú távú célt tartják szem előtt, hogy a levegő minősége ne jelentsen semmilyen jelentős veszélyt és kockázatot az emberi egészségre és a környezetre, ahogyan az a 7. környezetvédelmi cselekvési programban áll ⁽²⁾.

4.2.3 Ez magától értetődőnek tűnik, ugyanakkor a fejlődés egyértelműen lelassult a levegőminőség tekintetében, és a jelenlegi célok nem érik el azt a szintet, amelyet a tagállamok elérhetnének, ha teljes mértékben megfelelénének a hatályos európai jogszabályok által előírt kötelezettségeknek.

⁽²⁾ COM(2012) 710 final.

4.2.4 Jóllehet a hosszú távra javasolt minőségi célokat gyakorlatilag senki nem vitatja, az EGSZB csalódottságának ad hangot amiatt, hogy a 2025-re kitűzött célok nem kötelező érvényűek, tekintettel a jelenleg hatályos célok betartásával kapcsolatos nehézségekre.

4.2.5 Az EGSZB szerint szélesebb fórumokat kellene szervezni szakmai és interaktív párbeszédnek kibontakoztatására **az irányelvjavaslat rendelkezéseinek az érvényesítéséhez.**

4.3 A közepes tüzelőberendezésekből származó kibocsátásokról szóló irányelvjavaslat

4.3.1 Az EGSZB szerint a közepes, 1 és 50 MW közötti névleges bemenő hőteljesítményű, széles körben alkalmazott tüzelőberendezésekből származó légköri szennyező anyagok kibocsátásai ellenőrzésének kiterjesztését **egyszerűsített és kevésbé költséges eljárással kell megoldani**, a kis- és középvállalkozások, illetve az induló vállalkozások, valamint a helyben nagy számban jelen lévő kisebb méretű infrastruktúrák fejlődésének ösztönzése érdekében.

5. Részletes megjegyzések (II)

5.1 A légköri szennyező anyagokat különböző források bocsáthatják ki, és nagy távolságra képesek eljutni.

5.2 A „Tiszta levegőt Európának” program teljes körű megvalósításához a régióknak – a szociális partnerekkel és a szervezett civil társadalommal való konzultációt követően – ki kell dolgozniuk és el kell fogadniuk **a levegőminőség védelmére vonatkozó regionális intézkedési terveket (PRIA)**, melyekben figyelembe kell venni a következőket:

- a közúti, tengeri és légi közlekedést és a mobilitást,
- az energiatermelést és -fogyasztást,
- a termelési rendszert,
- a szolgáltatásokat,
- a mezőgazdasági, állattenyésztési és erdészeti tevékenységeket,
- a magánszektor.

5.3 Az Európai Bizottság „Tiszta levegőt” csomagja – a politikai menetrenddel ellentétesen – folytatja és megerősíti a levegőszennyezés elleni küzdelem folytatása érdekében eddig kidolgozott politikákat.

5.3.1 Az EGSZB szerint a folyamat szempontjából alapvető fontosságú a helyi és regionális önkormányzatok bevonása a nemzeti hatóságokkal együtt, valamint a szociális partnerekkel és a szervezett civil társadalommal együttműködve.

5.4 A „Tiszta levegőt” csomag helyi végrehajtási terveivel kapcsolatos javaslatok

5.4.1 A „Tiszta levegőt” csomag helyi végrehajtása során azonosítani kell a különböző tervek között szükséges szinergiákat:

- **hulladékok**, energetikai hasznosítás, az egy főre jutó hulladék csökkentése, az anyagok újrahasznosítása,
- **közlekedés és mobilitás**, a tömegközlekedés fejlesztése, kerékpárutak, a kevés CO₂-kibocsátással járó mobilitás előmozdítása, a közlekedési eszközök integrációja, tengeri és légi navigáció,
- **terület- és városrendezés**, a földterületek hasznosítása, új városrendezési modellek kidolgozása, az ingatlanörökség rehabilitációja,
- **mezőgazdaság és állattenyésztés**, erdő-fa-energia ágazat (0 km), biomassa és biogáz, az ammóniakibocsátás csökkentése, szénelnyelők,
- **ipar**, mérsékelt környezeti hatással járó technológiai fejlesztések, innováció és minőségbiztosítás (ISO 14 000 és EMAS), a környezetbarát tervezésre fordított figyelem, ökocímkék bizonyos termékeknek, energiagazdálkodási tervek, a villanymotorok fogyasztására vonatkozó előírások betartása.

5.4.2 A területi szintű végrehajtás során figyelembe kellene venni a helyi gazdasági és termelési viszonyokhoz köthető, legsürgősebb intézkedéseket is, szabályozni kellene a biomassa égetését, valamint kötelezettségeket és ösztönzőket kellene biztosítani a gépjárműpark megújítására.

5.5 **A kén-dioxid-kibocsátás (SO₂) további korlátozására vonatkozó intézkedésekre** elsősorban azokban a régiókban van szükség, ahol jelentős az ipari égetési tevékenység, illetve energiatermelés és a tüzelőanyagok átalakulása történik.

5.6 *A mezőgazdaságban hozott intézkedések*

5.6.1 A több tagállamban már hatályos intézkedések mintájára **az EU egész területén, így elsősorban a túlnyomóan agrárjellegű régiókban intézkedéseket kell hozni** az ammónia (NH₃), a dinitrogén-oxid (N₂O), a metán (CH₄) és az illékony szerves vegyületek csökkentésére. A nitráttartalmú műtrágyák és a hígtrágya használata az NH₃-kibocsátás fő forrása (98 %), amely, reakcióba lépve az SO₂-vel és az NO₂-vel ammóniumsókat hoz létre, melyek a szálló por fő komponensei.

5.6.2 Nagyon fontosnak tűnik a nitrátirányelv (91/676/EGK) teljes mértékű betartatása, a trágya tárolására használt tartályok lezárása, anaerob biológiai lebontáson alapuló újrafeldolgozó rendszerek létrehozása a fermentációs maradék előállításához, melyek a műtrágyákhoz hasonló jellemzőkkel rendelkeznek, továbbá a trágya, illetve a belőle származó, egészségre káros szennyvíz terjedésének kezelése. Az intézkedéseknek azonban tekintetbe kell venniük a gazdasági, társadalmi és környezeti érdekek közötti egyensúlyt. A mezőgazdaságban a kibocsátások csökkentése nagyon összetett kérdés, ezért nagyobb mennyiségű forrást kell biztosítani kutatásra és fejlesztésre.

5.6.3 Kevés szálló port kibocsátó mezőgazdasági járműveket kell használni.

5.6.4 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az ágazatra már egy sor rendelkezés vonatkozik, amelyek teljes végrehajtása még várat magára, és ismételtlen annak a meggyőződésének ad hangot, hogy az Európai Bizottság elszalasztotta az alkalmat egy, a kibocsátásokat szabályozó, egységes szerkezetbe foglalt jogi keret létrehozására. A szarvasmarha-fajták nem kerültek a közlemény hatálya alá. Vannak azonban más szabályok a szarvasmarha-fajtákkal kapcsolatban, amelyek az ammóniakibocsátás fő előidézői.

5.7 *A városközpontokban bevezetendő intézkedések*

5.7.1 **A városi agglomerációkban és a nagyforgalmú helyeken** különös figyelmet kellene szentelni a PM_{2.5} és a PM₁₀-kibocsátásnak (10 mikrométer alatti belső átmérőjű finom porok), a CO- és a CO₂-kibocsátásnak (szén-monoxid és széndioxid), valamint az NO_x csökkentésének. A dízelmotorokban a részecskeszűrők, csakúgy mint a kísérleti benzinszűrők, a kibocsátások több mint 90 %-át képesek felfogni (zárt rendszerű részecskeszűrők).

5.7.2 A nagyforgalmú helyekre néző oktatási intézményekben és irodaházakban nagyon fontos az átlátszatlan és az átlátszó függőleges felületek szigetelése az illékony szerves vegyületek okozta, valamint a finomporszennyezés (PM₁₀ és PM_{2.5}) mérséklésére ⁽³⁾.

5.8 *A közlekedés terén helyi, regionális, tagállami és közösségi szinten bevezetendő intézkedések*

5.8.1 Akár a kereskedelmi, akár a személyszállító járművek esetében, a közlekedés korlátozása érdekében, illetve ösztönzőként, az Euro 3-as szabványnak megfelelő járműveket Euro 5-ös és 6-os járművekkel kell helyettesíteni. Ugyanígy le kell cserélni a kétütemű, Euro 1-es motorokat (motorkerékpárokat, robogókat, láncfűrészeket és fűnyírókat). Ezért helyi, regionális és tagállami szinten a következő intézkedésekre lenne szükség:

5.8.1.1 Amint lehetséges, még a 2017-es határidő eljövetele előtt, megfelelő módszerek elfogadása közösségi és tagállami szinten a könnyű dízelmotorú járművek NO_x-kibocsátásainak mérésére, tekintettel a városi levegőminőségre gyakorolt negatív hatásukra.

5.8.1.2 A GPL (cseppfolyósított propán-bután gáz) és a metán, továbbá a hidrogén, a cseppfolyósított földgáz, az etanol és egyéb bioüzemanyagok terjedésének elősegítése tagállami és regionális szinten. A villamos energia felhasználásával történő mobilitás ösztönzése és a feltöltéshez szükséges infrastruktúra fejlesztése. A forgalomban lévő járművek kibocsátási kategóriájának azonosítása egy beépített elektronikus rendszer segítségével.

5.8.1.3 A metángáz-szolgáltatás fejlesztése a vállalatoknak és a településeknek a hálózatépítésre vagy a meglévő hálózatok fejlesztésére uniós, tagállami és helyi szinten biztosított pénzügyi támogatással.

⁽³⁾ Vö. UNI EN 15242/2008. sz. szabvány: Az épületek szellőzése – A levegőáramlás meghatározásának kiszámítási módszerei az épületekben, beleértve a beszívást is.

5.8.1.4 A helyi tömegközlekedésbe történő beruházások finanszírozása tagállami és helyi szinten társfinanszírozott többéves uniós projekteken keresztül. Az autóbuszok legyenek:

- alternatív üzemanyagokat használó, környezetbarát járművek,
- bimodális, hibridhajtásúak,
- elektromosak (teljes mértékben elektromosak, beépített akkumulátorral) és csatlakozóaljzattal vagy indukciós (Faraday) töltőrendszerekkel feltölthetőek.

5.8.1.5 Ki kellene használni a rögzített struktúrák, információs technológiák és közlekedési módok közötti lehetséges kölcsönhatásokat. Különösen támogatni kellene a fotokatalitikus vegyületeket használó anyagok alkalmazását, melyekben a titán-dioxid nanopigmentjei reakcióba lépnek, és lebontják a szennyező anyagok molekuláit, így azok ártalmatlanná válnak az egészségre (utak, közlekedési akadályok, burkolatok, egyéb épített műtárgyak). Ezzel kapcsolatban érdekesek az aktív COAT-Italcementi szabvány szerint épült autópályák, melyek tisztítják a levegőt, és az erős fénnel szemben fényvisszaverő tulajdonságúak.

Kelt Brüsszelben, 2014. július 10-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Henri MALOSSE
